

Lekce 5

Následujících šest *specifikátorů*

ΟΥΗΡ = kolik? jak mnoho?

ΝΙΜ = kdo? který (osoba)?

ΟΥ = co? jaký druh věci?

ΑΩ = který? které?

ΖΑΖ = mnoho, mnozí

ΛΑΛΥ = nějaký, žádný

se může používat samostatně jako zájmena

ΝΙΜ = kdo? **ΖΑΖ** = mnoho, mnozí

nebo můžou specifikovat substantivum anebo adjektivum v *specifier construction*

specifikátor **ἄ-** substantivum/adjektivum

ΝΙΜ ἄ-ΡΩΜΕ = který člověk? která osoba?

ΖΑΖ ἄ-ΡΩΜΕ = mnoho lidí, mnozí lidé

Nevyžaduje se žádný člen, protože specifikátor je na místě členu.

ΖΑΖ ἄ-ΡΩΜΕ = mnoho lidí, mnozí lidé

ΝΙΜ ἄ-ΡΩΜΕ = který člověk?

ΛΑΛΥ ἄ-ΡΩΜΕ = nějaký člověk

V několika výrazech se může použít neurčitý člen **ΟΥ/-ΖΕΝ-** nebo člen **ΚΕ-** s **ΟΥ**, **ΑΩ** a **ΛΑΛΥ**.

ΖΕΝ-ΟΥ ΝΕ = Jaký druh věci (nějaký-co) jsou oni?

ΟΥ-ΛΑΛΥ ΠΕ = To je bezvýznamné (an-anything).

ΚΕ-ΛΑΛΥ ἄΡΩΜΕ = Někjaký jiný člověk (jiný-někjaký-člověk).

Tak i s **ΖΕ** a **ΜΙΝΕ** = druh, typ.

ΟΥ-ΑΩ ἄ-ΖΕ ΠΕ = Jakého druhu (a-which kind) on je?

zodpovězené

ΟΥ-ΤΕΪ-ΖΕ anebo **ΟΥ-ΤΕΪ-ΜΙΝΕ ΠΕ** = On je tohoto druhu, takový, jako toto (pl. **ΖΕΝ-ΤΕΪ-ΖΕ**)

Základní číslovky také patří do třídy specifikátorů. Užívají se samostatně jako zájmena

CNAΥ Η ΦΟΜῆΤ = dvě nebo tři (osoby, věci)

a v *specifier construction*, specifikují substantivum.

ΦΟΜῆΤ ἄ-ΡΩΜΕ = tři lidi/muži

ΦΟΜΤΕ ἄ-CΖΙΜΕ = tři ženy

Číslovky 1-10 a některé jiné se vyskytují ve dvojicích, vyjadřujících mužský a ženský rod, a příslušná forma se vybírá podle rodu substantiva, k němuž se číslovka vztahuje. Písmena alfabety označena vodorovní čárou se používají pro příslušné/zodpovídající číslovky.

Základní číslovky 1-10

		m.	f.
ἄ	jedna	οὔα	οὔει
ἄ̄	dvě	σναγ	σνῆτε
ἄ̄̄	tři	ϖομῆ̄ντ	ϖομτε
ἄ̄̄̄	čtyři	ϗτοογ	ϗτο ϗτοε
ἄ̄̄̄̄	pět	†ογ	† τε
ἄ̄̄̄̄̄	šest	σσογ	σσ σοε
ἄ̄̄̄̄̄̄	sedm	σαϖῄ	σαϖε
ἄ̄̄̄̄̄̄̄	osm	ϖμογν	ϖμογνε
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄	devět	ϖις	ϖιτε
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄	deset	μητ	μητε

Základní číslovky nad deset, ne zaokrouhlené (20, 30 atd.), jsou číslovky složeny z prefixální komponenty (desítky, dvacítky, atd.) a finální komponenty (-jedna, -dvě, atd.). Např: **χογτ-ϖομτε** (20 + 3) = 23, **μητ-ϖομτε** (10 + 3) = 13.

		zaokrouhlená čísla	prefixální komponenty
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄	deset	m. μητ f. μητε	μητ-
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	dvacet	χογτ f. χογτε	χογτ-
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	třicet	μααβ f. μααβε	μαβ-
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	čtyřicet	ζμε	ζμε- (ζμετ- před αϗτε a ασε)
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	padesát	ταειογ	ταειογ-
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	šedesát	σε	σε- (σετ- před αϗτε a ασε)
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	sedmdesát	ϖε	ϖε-
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	osmdesát	ζμενε	ζμενε- (ζμενετ- před αϗτε a ασε)
ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄̄	devadesát	πσταιογ	πσταιογ-

Koncové komponenty

...ἄ	...jedna	m. -ογε f. -ογει
...ἄ̄	...dvě	m. -σνοογς f. -σνοογσε
...ἄ̄̄	...tři	-ϖομτε
...ἄ̄̄̄	...čtyři	-αϗτε
...ἄ̄̄̄̄	...pět	-τη
...ἄ̄̄̄̄̄	...šest	-ασε
...ἄ̄̄̄̄̄̄	...sedm	-σαϖε
...ἄ̄̄̄̄̄̄̄	...osm	m. -ϖμην f. -ϖμηνε
...ἄ̄̄̄̄̄̄̄̄	...devět	m. -ϖις f. -ϖιτε

Stovky:

῀	(100)	ϖε
῀̄	(200)	ϖητ
῀̄̄	(300)	ϖμητ-ϖε

ῤ	(400)	ϣΤΟΟΥ ἄ-ψε ϣΤΕΥ ἄ-ψε
ῤ	(500)	†ΟΥ ἄψε
ῤ	(600)	ϣΟΥ ἄψε
ῤ	(700)	ϣΑΨῤ ἄψε
ῤ	(800)	ψΜΟΥΝ ἄψε
ῤ	(900)	φΙϣ ἄψε

Tisíce:

(1000)	ψΟ
(2000)	ψΟ ϣΝΑΥ
(3000)	ψΟΜἄΤ ἄψο ψΜἄΤ ἄψο
(6000)	ϣΕΥψΟ

Deset tisíc: ΤΒΑ je subst. mask.

ΜἄΤϣΝΟΟΥϣ ἄΤΒΑ (120 000)
 ψΗΤ ἄΤΒΑ (2 000 000)

Konstruktivní formy:

3	ψΜ(Ν)Τ-
4	ϣΤΟ(Ο)Υ- ϣΤΕΥ-
6	ϣΕΥ-
10	ΜἄΤ-
20	ΧΟΥΤ-
30	ΜΑ(Α)Β-
80	ϣΜ(Ε)ΝΕ-
90	ΦΑΙΤ-

Složené číslovky jdou od nejvyššího po nejmenší: ΜἄΤ-ϣΝΟΟΥϣ ἄ-ψε Μἄ-ϣε (deset-a-dvě sto(vky) a šedesát) = ϣΞ 1260.

φΙϣ ἄψο ΑΥψ ψΜΟΥ ἄψε ΑΥψ ψϣε Μἄ φΙϣ (9879)

Podobně jako u jiných specifikátorů nevyžaduje se žádný člen, protože základní číslovka nahrazuje člen.

ψΟΜἄΤ ἄ-ρΩΜε = tři lidi/muži

ψΟΜΤε ἄ-ϣΖΙΜε = tři ženy

Avšak základní číslovky jsou kompatibilní se *singulárním* určitým členem π-/τ- (pouze singulár!), ačkoli jejich význam (od „dvou“ nahoru) je plurální. (Plurální určitý člen se u číslovek *neužívá*.)

π-ψΟΜἄΤ = (ti/ty) tři

πεϣ-ψΟΜἄΤ ἄΜΑΘΗΤΗϣ = jeho tři učedníci

τ-ψΟΜΤε ἄ-ϣΖΙΜε = tři ženy

Kromě toho se základní číslovky mohou používat s členem κε-„jiný“.

κε-ψΟΜἄΤ = jiní tři, tři další

κε-ϖομῆντ ἄρᖓε = jiní tři lidi, tři další lidi

Zvláštní plurální formy substantiv se u základních číslovek nevykytují.

Jedna a dvě se obvykle nevyskytují v specifier construction.

- Jeden/jedna se obvykle vyjadřuje neurčitým členem ογ-.*
- Dvě (m. ςναγ, f. ςῆτε) obvykle následuje po substantivu, které kvantifikuje, jako oddělená složka.*

ρᖓε ςναγ = dva muži

π-ρᖓε ςναγ = ti dva muži

ςῆτε ςῆτε = dvě ženy

τε-ςῆτε ςῆτε = ty dvě ženy

Řadové číslovky

Tvoří se pomocí prefixu μεζ- přidanému k základním číslovkám od 2 nahoru. (*První se vyjadřuje adjektivem ϖορῆ, ϖορπε.*) se objevuje jak s π- tak i s τ-. Užívá se jako adjektivum (L 4). Když má základní číslovka mask. a fem. formy, vybírá se příslušný člen.

π-μεζ-ςναγ = ten druhý muž, ten druhý.

τ-μεζ-ςῆτε = ta druhá žena, ta druhá.

π-μεζ-ϖομῆντ ἄ-εγαγγελιον = to třetí evangelium.

τ-μεζ-ϖομτε ἄ-ςῆτε = ta třetí žena.

πα-μεζ-ῆμε ἄ-ῆοογ μῆ-τα-μεζ-ῆμε ἄ-ογᖓ = můj čtyřicátý den a moje čtyřicátá noc.

Zeměpis

π-μα	místo
τ-πε, pl. πηγε	nebe, nebesa
π-εσητ	dno, spodek
π-καζ	země
*θαλασσα, ῆαλασσα	moře
τε-ῆη, pl. ῆοογε	cesta
τ-μητε	střed, prostředek
π-τοογ, pl. τογεη	hora
πε-κρο	břeh, pobřeží
*π-κοσμος	svět

Lidská bytost

π-ραν	jméno
*π-σᖓα	tělo
*τ-σαρξ	tělo, maso
πε-σνοϙ	krev
π-μεεγε	myšlenka
π-ῆητ	srdce, mysl
τε-σμη	hlas

τ-απε, pl. απηγε	hlava
π-βαλ	oko
π-ζο	tvář
τ-βιχ	ruka
τ-οϋναμ	pravice, pravá ruka
τε-ζβοϋρ	levice, levá ruka
τ-οϋερητε	noha

Klasifikace (většinou se vyskytuje v adverbiálních výrazech)¹

τ-ζε (θε)	způsob
τ-μινε	druh, kvalita, způsob

A.

- αψ $\bar{\mu}$ -μα. πεϊ-μα.
- αψ $\bar{\nu}$ -καζ. πεϋ-καζ.
- νιμ $\bar{\nu}$ -ρωμε πε. π- $\bar{\rho}$ ρο $\bar{\nu}$ -τ-πε πε. π- $\bar{\rho}$ ρο πε $\bar{\nu}$ -τ-πε.
- $\bar{\nu}$ τε-οϋ-οϋ. αν $\bar{\Gamma}$ -τε-σμη $\bar{\mu}$ -π-χοεις.
- οϋηρ $\bar{\nu}$ -ζηη. ζηη $\bar{\sigma}$ ντε. οϋηρ $\bar{\nu}$ -τοοϋ. ψομ $\bar{\nu}$ τ $\bar{\nu}$ -τοοϋ.
- οϋηρ $\bar{\nu}$ -ςζιμε. ψομτε $\bar{\nu}$ -ςζιμε. ζαζ $\bar{\nu}$ -ραν. λααϋ $\bar{\nu}$ -ραν.
- οϋ $\bar{\mu}$ -πεθοοϋ. τεϊ-μινε $\bar{\mu}$ -πεθοοϋ.
- να-μεεϋε ζεν-λααϋ νε. να-μεεϋε $\bar{\nu}$ -ζεν-λααϋ αν νε. να-μεεϋε νε ζεν-λααϋ.
- μ $\bar{\nu}$ τ-σνοοϋς $\bar{\nu}$ -αποστολος. π-μ $\bar{\nu}$ τ-σνοοϋς $\bar{\nu}$ -αποστολος. πεϋ-μ $\bar{\nu}$ τ-σνοοϋς $\bar{\nu}$ -αποστολος.
- πψομ $\bar{\nu}$ τ $\bar{\nu}$ ζο $\bar{\mu}$ πνοϋτε. τεϊμινε $\bar{\nu}$ ςαρζ.
- τμητε $\bar{\nu}$ νεζιοοϋε. πεςητ $\bar{\nu}$ τεθαλασσα.

B.

- ψομ $\bar{\nu}$ τ. π-ψομ $\bar{\nu}$ τ.
- ϋτοοϋ. κε-ϋτοοϋ. π-κε-ϋτοοϋ. πεϊ-ϋτοοϋ. πεϊ-κε-ϋτοοϋ.
- πεϋ-κε-σαψ $\bar{\Gamma}$ $\bar{\nu}$ -ηϊ. κε-σαψ $\bar{\Gamma}$ $\bar{\nu}$ -ηϊ. πεϋ-κε-σαψ $\bar{\Gamma}$ $\bar{\nu}$ -ςζιμε. κε-σαψ $\bar{\Gamma}$ $\bar{\nu}$ -ςζιμε.
- μ $\bar{\nu}$ τ-οϋε.
- ζμενετ-αϋτε.
- μ $\bar{\nu}$ τη.
- ϋτοοϋ-ψε μααβ.
- μ $\bar{\nu}$ τ-σνοοϋς $\bar{\nu}$ -ψε μ $\bar{\nu}$ -σε.
- καζ σναϋ.
- απε $\bar{\sigma}$ ντε.
- τεϋ-νοο $\bar{\nu}$ -απε $\bar{\sigma}$ ντε.
- πμεζ-μααβ.
- τμεζταειοϋ.
- πμεζμ $\bar{\nu}$ τπςνοοϋς $\bar{\nu}$ αποστολος.
- τμεζ $\bar{\Gamma}$ οϋ $\bar{\nu}$ ζ $\bar{\lambda}$ ω $\bar{\nu}$ νοο.

¹ $\bar{\nu}$ -τεϊ-ζε = takto; $\bar{\nu}$ θε $\bar{\nu}$ = jako; $\bar{\nu}$ -τεϋ-ζε = jako on.